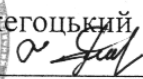

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра фізичного виховання і спортивної медицини

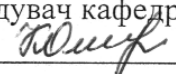
ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор з науково-педагогічної роботи
проф. М.Р.Гжегоцький

_____ 2019 р.

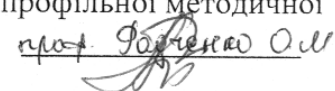

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА СПОРТИВНА МЕДИЦИНА
(назва навчальної дисципліни)

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 228 «Педіатрія»

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
фізичного виховання і спортивної медицини
Протокол № 16
від "2" квітня 2019 р.
Завідувач кафедри

Затверджено
профільною методичною комісією
з терапевтичних дисциплін
Протокол № 5
від "4" квітня 2019 р.
Голова профільної методичної
комісії

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.мед.н., доцент Магльована Г.М, під загальною редакцією завідувача кафедри фізичного виховання та спортивної медицини к.біол.н., доцента Кунинець О.Б.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Дутка Роман
Ярославович д.мед.н., професор, завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №1 Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Бичков Микола
Анатолійович д.мед.н., професор, професор кафедри терапії №1 і медичної діагностики ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Фізична реабілітація та спортивна медицина” складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) другого (магістерського) рівня

галузі знань 22 «Охорона Здоров'я»

спеціальності 228 «Педіатрія»

освітньої програми магістр педіатрії

Опис навчальної дисципліни (анотація). Фізична реабілітація та спортивна медицина як навчальна дисципліна базується на вивченні студентами анатомії людини, фізіології, патофізіології, пропедевтики внутрішньої медицини; забезпечує послідовність та взаємозв'язок з медициною, хірургією, травматологією і ортопедією, неврологією, педіатрією, акушерством і гінекологією та іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь, застосування знань з фізичної реабілітації та спортивної медицини в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності; навчає ефективно та своєчасно використовувати засоби фізичної реабілітації в комплексному відновному лікуванні хворих; забезпечує попередження передпатологічних та патологічних станів, що виникають при нераціональному застосуванні фізичних вправ; навчає застосовувати індивідуальні рекреаційно-оздоровчі режими рухової активності.

На сучасному етапі дисципліна «Фізична реабілітація та спортивна медицина» набуває все більшого значення для якісної всебічної підготовки майбутніх лікарів. Особливо з питань, що стосуються використання засобів фізичної культури і фізичної реабілітації для швидкого відновлення здоров'я, збереження якості життя та профілактики або ліквідації різних ускладнень у хворих. Комітет експертів ВООЗ визначив, що метою реабілітації є запобігання інвалідності під час лікування захворювань і допомога хворому у досягненні максимальної фізичної, психічної, професійної, соціальної та економічної повноцінності, на яку він буде здатний в межах існуючого захворювання.

Провідним засобом фізичної реабілітації є лікувальна фізична культура (ЛФК). ЛФК – найбільш активна, цілеспрямована і дієва складова реабілітаційних і профілактичних заходів, яка не має рівноцінних аналогів за своїм природно-біологічним впливом і тому відіграє головну роль серед засобів не медикаментозного відновного лікування. Недооцінка і недостатнє або несвоєчасне застосування засобів фізичної реабілітації в комплексному лікуванні хворих часто призводить до суттєвого збільшення термінів їх одужання, виникнення важких ускладнень, і, навіть, до стійкої втрати працездатності. ЛФК й інші фізичні чинники повинні бути не додатковими засобами, а невід'ємною складовою комплексного лікування протягом усіх періодів реабілітації. Дуже важливим є раннє, своєчасне призначення засобів фізичної реабілітації, особливо при захворюваннях серцево-судиної, дихальної, травної, ендокринної, нервової систем, а також після травм, оперативних втручань, в педіатрії, акушерстві та гінекології. Особливої уваги заслуговує призначення спеціальних фізичних вправ під час консервативного лікування, а також на етапах до- та післяопераційного втручання, які вибірково поєднуються із загальнозміцнюючими і дихальними вправами, засобами загартування та преформованими фізичними чинниками з урахуванням: клінічного перебігу захворювання (фази, стадії, ступеню функціональних розладів), супутньої патології, а також з урахуванням індивідуальних особливостей організму (віку, статі, функціональних здібностей основних систем життєзабезпечення, рівня фізичної підготовленості та толерантності до фізичних навантажень, стану захисних систем) на різних етапах фізичної реабілітації; Не менш важливим є використання засобів фізичної культури і реабілітації для профілактики або функціонального лікування захворювань, особливо це стосується порушень постави, сколіозу, остеохондрозу хребта, варикозного розширення вен нижніх кінцівок, захворювань системи кровообігу, органів дихання та іншої патології. Отже, якісна підготовка

лікаря неможлива без досконалого оволодіння основами фізичної реабілітації і спортивної медицини.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			СРС	Рік навчання семестр	Вид контролю
	Всього	Аудиторних				
		Лекцій (год.)	Практичних занять (год.)			
Назва дисципліни: Фізична реабілітація та спортивна медицина	3 кредит / 90 год.	10	30	50	IV курс (7-8 семестр)	залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фізична реабілітація та спортивна медицина» є науково обґрунтоване нормування фізичної активності в комплексному лікуванні захворювань, профілактиці їх загострень і ускладнень, відновленні належної якості життя хворої людини. Також предметом вивчення «Фізичної реабілітації та спортивної медицини» є: морфо-функціональний відбір для занять тим чи іншим видом спорту відповідно до генотипно і фенотипно зумовлених можливостей індивідууму; забезпечення якісного поглибленого диспансерного обстеження, включаючи допуск до змагань на підставі оцінки стану здоров'я; впровадження сучасних методів діагностики в систему медичного моніторингу за спортсменами; підвищення рівня та якості медичного забезпечення шляхом створення уніфікованої програми медичного забезпечення спортсменів вищої кваліфікації на всіх рівнях спортивної діяльності, включаючи тренування і змагання; створення єдиної стандартної системи збору та аналізу результатів обстеження спортсменів з дотриманням принципу конфіденційності; профілактика і лікування захворювань і травм спортсменів в процесі їх професійної діяльності; розробка сучасних методів ранньої діагностики і лікування перенапруження; контроль за функціональним станом спортсменів в умовах обраної спортивної діяльності; корекція функціонального стану і після навантажувального відновлення спортсменів; впровадження сучасних методів досліджень у спеціалізовані види діяльності спортсменів, що дозволяють кількісно оцінювати функціональні можливості організму; оптимізація біомеханічних досліджень, спрямованих на підвищення спортивних досягнень; контроль за застосуванням у спорті лікарських препаратів.

Міждисциплінарні зв'язки: Фізична реабілітація та спортивна медицина, як навчальна дисципліна базується на вивченні студентами анатомії та фізіології людини, медичної біології, біологічної хімії, пропедевтики внутрішньої медицини, ряду профільних дисциплін, таких як терапія, хірургія, травматологія, педіатрія, фізичне виховання що інтегрується з цими дисциплінами; закладає основи нормування фізичної активності в комплексному лікуванні захворювань, профілактиці їх загострень і ускладнень, відновленні належної якості життя хворої людини поліпшення рівня життя та профілактики порушення функцій в процесі життєдіяльності; забезпечує впровадження сучасних методів діагностики в систему медичного моніторингу за спортсменами, розробку сучасних методів ранньої діагностики і лікування перенапруження; контроль за функціональним станом спортсменів в умовах обраної спортивної діяльності, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосувати знання з фізичної реабілітації та спортивної медицини в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни:

1.1. Метою навчальної дисципліни є формування у студентів цілісного уявлення про можливості, форми і методи медичного контролю для вирішення питань допуску до занять фізичними вправами, визначення оптимальних фізичних навантажень та оцінки їх ефективності, а при вивченні фізичної реабілітації навчитися використовувати засоби фізичної реабілітації й інші фізичні чинники для раннього повернення хворих та інвалідів до побутових і трудових процесів, а також для попередження, або нівелювання ускладнень патологічного процесу.

Кінцева мета навчальної дисципліни «Фізична реабілітація та спортивна медицина» вищих медичних навчальних закладів впливає із мети освітньої та професійної підготовки випускників вищого медичного навчального закладу та визначається змістом теоретичних знань, методичної підготовки, практичних умінь і навичок, якими повинен оволодіти лікар-спеціаліст.

Студент оволодіває обов'язковими практичними навичками:

1. Знати про спортивну медицину, розуміти її мету та основні завдання .
2. Оволодіти методикою комплексного лікарського обстеження, включаючи дослідження та оцінку фізичного розвитку, функціональних здібностей організму та стану здоров'я людини.
3. Аналізувати дані обстеження та формувати лікарський висновок вирішувати питання допуску до занять спортом, здійснювати розподіл на медичні групи.
4. Давати рекомендації щодо вибору найбільш оптимального виду занять фізичними вправами, рекреаційно-оздоровчих та тренувальних рухових режимів в залежності від фізичного стану.
5. Виявляти зовнішні ознаки різних ступенів стомлення при виконанні фізичних вправ.
6. Знати причини виникнення передпатологічних та патологічних станів, а також фактори ризику раптової смерті при нераціональних заняттях фізичною культурою та спортом.
7. Давати рекомендації щодо медико-біологічних й інших засобів профілактики перевтомлення та відновлення фізичної працездатності при оздоровчому та спортивному тренуванні.
8. Тракувати поняття «реабілітація». Знати мету, завдання, основні засоби та методичні принципи.
9. Знати визначення та особливості методу лікувальної фізкультури(ЛФК) , як основного засобу ФР, пояснювати механізми лікувальної дії фізичних вправ та масажу на організм, розуміти основні принципи підбору та дозування фізичних навантажень.
10. Аналізувати покази та протипокази до застосування засобів ФР у хворих різноманітного профілю.
11. Знати основні завдання, особливості окремих методик ЛФК та спеціальні вправи при патології внутрішніх органів, захворюваннях і ушкодженнях нервової системи, травмах і захворюваннях опорно-рухового апарату, при оперативних втручаннях, а також в акушерсько-гінєкологічній практиці та педіатрії.
12. Здійснювати вибір найбільш ефективних засобів ФР з урахуванням клінічного перебігу захворювань (фази, стадії, ступеня функціональних розладів), супутньої патології, а також відповідно до індивідуальних особливостей організму: віку, статі, функціональних здібностей, рівня фізичної підготовленості та толерантності до фізичних навантажень.
13. Вміти надавати хворим різноманітного профілю рекомендацій щодо самостійних занять фізичними вправами за вказівкою лікаря, з поясненням особливостей самоконтролю під час занять.
14. Вміти оцінювати ефективність застосування засобів фізичної реабілітації в процесі відновного лікування.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни:

Для досягнення мети фізичного виховання студентів передбачається комплексне вирішення наступних задач:

1. Визначати ключові поняття фізичної реабілітації і спортивної медицини, як клінічної дисципліни.
2. Вміти аналізувати і прогнозувати вплив фізичних навантажень на організм людини за даними медичного контролю та призначати рухові режими і засоби фізичної реабілітації відповідно до стану здоров'я, характеру функціональних розладів, функціональних здібностей організму та толерантності до фізичних навантажень.
3. Вибирати і застосовувати методи фізичної реабілітації в комплексному лікуванні хворих різноманітного профілю для більш швидкого відновлення здоров'я, збереженні якості життя та попередження або ліквідації наслідків патологічного процесу.
4. Вміти оцінювати ефективність застосування засобів фізичної реабілітації.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

Загальні компетентності:

Компетентність/ програмний результат навчання

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); орієнтація на безпеку.

Матриця компетентностей

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.	+	+		+
Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.	+	+	+	+
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	+	+	+	+
Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.	+	+		+
Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	+	+	+	+
Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); орієнтація на безпеку.	+	+	+	+

Результати навчання:

Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату досліджень.

Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години (30 годин практичних занять, 10 години лекцій, 50 годин самостійної роботи студентів) 3 кредитів ЄКТС.

3. Структура навчальної дисципліни «Фізична реабілітація та спортивна медицина»

Тема	Лекції	Практичні заняття	СРС	Інд. Робота
Тема 1. Комплексне лікарське обстеження осіб, що займаються фізичною культурою та спортом. Дослідження та оцінка фізичного розвитку людини .	1	2	50	-
Тема 2. Дослідження та оцінка функціонального стану організму за допомогою функціональних проб. Лікарський висновок.	1	2		-
Тема 3. Визначення та оцінка фізичної працездатності, аеробної продуктивності та толерантності до фізичних навантажень.	1	2		-
Тема 4. Передпатологічні та патологічні стани при нераціональних заняттях фізичними вправами.	1	2		-
Тема 5. Засоби відновлення та стимуляції під час оздоровчих та спортивних тренувань.	0	2		-
Тема 6. Загальні основи фізичної реабілітації. Психологічна реабілітація та соціальна робота з особами, які стали інвалідами під час проходження військової служби та іншими особами, які постраждали під час військових дій.	1	4		-
Тема 7. Основи лікувального масажу.	0	2		
Тема 8. Фізична реабілітація в клініці внутрішніх хвороб.	1	4		-
Тема 9. Фізична реабілітація при захворюваннях та травмах нервової системи.	1	2		
Тема 10. Фізична реабілітація в хірургії, травматології та ортопедії.	1	4		

Тема 11. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації в акушерстві та гінекології.	1	2		
Тема 12. Особливості фізичного виховання немовлят. Фізична реабілітація хворих дітей раннього віку.	1	2		
Усього годин 90/ 3 кредитів ECTS	10	30	50	-
Підсумковий контроль				Залік

4. Теми практичних занять

№ п/п	Тема	Кількість годин
1.	Комплексне лікарське обстеження осіб, що займаються фізичною культурою та спортом. Дослідження та оцінка фізичного розвитку людини .	2
2.	Дослідження та оцінка функціонального стану організму за допомогою функціональних проб. Лікарський висновок.	2
3.	Визначення та оцінка фізичної працездатності, аеробної продуктивності та толерантності до фізичних навантажень.	2
4.	Передпатологічні та патологічні стани при нераціональних заняттях фізичними вправами.	2
5.	Засоби відновлення та стимуляції під час оздоровчих та спортивних тренувань.	2
6.	Загальні основи фізичної реабілітації. Психологічна реабілітація та соціальна робота з особами, які стали інвалідами під час проходження військової служби та іншими особами, які постраждали під час військових дій.	4
7.	Основи лікувального масажу.	2
8.	Фізична реабілітація в клініці внутрішніх хвороб.	4
9.	Фізична реабілітація при захворюваннях та травмах нервової системи.	2
10.	Фізична реабілітація в хірургії, травматології та ортопедії.	4
11.	Особливості застосування засобів фізичної реабілітації в акушерстві та гінекології.	2
12.	Особливості фізичного виховання немовлят. Фізична реабілітація хворих дітей раннього віку.	2
	Разом годин:	30

5. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ п/п	Тема	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять; огляд науково-методичної літератури; формування практичних навичок.	5
2.	Написання лікарсько-контрольної карти (форма № 061/о чи № 162/о) та картки хворого, що лікується в кабінеті ЛФК, відділенні відновного лікування, або реабілітаційному центрі (форма №42/о).	5
3.	Особливості лікарського контролю за дітьми, підлітками в процесі занять фізичними вправами. Кількісна оцінка рівня фізичного здоров'я. Вибір індивідуального рухового режиму.	4
4.	Загальна характеристика впливу фізичних навантажень різної інтенсивності на організм.	4

5.	Лікарсько-педагогічний контроль в процесі занять фізичними вправами. Раптова смерть під час занять фізичними вправами. Поняття допінгу в спорті.	4
6.	Сучасні підходи до фізичної реабілітації хворих на інфаркт міокарда.	4
7.	Особливості фізичної реабілітації при цукровому діабеті, ожирінні, подагрі.	4
8.	Сучасні методи реабілітації при бронхіальній астмі, туберкульозі легень	4
9.	Особливості методики фізичної реабілітації у передопераційні і післяопераційні періоди при оперативних втручаннях на органах грудної і черевної порожнини.	4
10.	Сучасні засоби фізичної реабілітації при радикулітах, остеохондрозі хребта.	4
11.	Особливості сучасної психофізичної підготовки жінки при нормальному перебігу вагітності.	4
12.	Профілактика та корекція порушень постави і плоскостопості у дітей. Нетрадиційні засоби фізичної реабілітації з дитячим церебральним паралічем.	4
	Разом годин:	50

6. Тематичний план лекцій

№ п/п	Тема	Кількість годин
1.	Сучасні уявлення про спортивну медицину і фізичну реабілітацію. Медичний контроль під час занять фізичними вправами.	2
2.	Дослідження та оцінка фізичного розвитку та функціональних здібностей організму.	2.
3.	Фізична працездатність та її зв'язок з показниками здоров'я.	2
4.	Передпатологічні стани і захворювання при нераціональних заняттях фізичними вправами. Поняття про допінги.	2
5.	Загальні основи фізичної реабілітації. ЛФК, як основний засіб ФР.	2
6.	Фізична реабілітація в клініці внутрішніх хвороб.	2
7.	Фізична реабілітація при захворюваннях і травмах нервової системи.	2
8.	Фізична реабілітація в хірургії, травматології та ортопедії.	2
9.	Фізична реабілітація в акушерсько-гінекологічній практиці.	2
10.	Особливості фізичного виховання немовлят. Фізична реабілітація хворих дітей раннього віку.	2
	Разом годин:	10

6. Індивідуальні завдання – немає

7. Методи навчання

Методи використання слова. Основними видами словесної передачі знань у процесі фізичної реабілітації та спортивної медицини: пояснення, розповідь і бесіда (бесіди вступні; бесіди, спрямовані на повідомлення нових знань, і бесіди для перевірки засвоєних знань і ступеня усвідомленості учнями своїх дій).

Методи забезпечення наочності. До цієї групи методів навчання відносяться показ рухів у натурі або у виді зображень, що сприймаються безпосередньо спостереження. Вивчення функціональних проб завжди супроводжується наочною їх демонстрацією викладачем або студентами із безпосереднім контролем викладача. Демонстрація завжди супроводжується поясненням. Причому слово в цьому випадку відіграє допоміжну роль. В основному в навчальній роботі застосовується демонстрація засобу лікувальної фізкультури у вигляді

фізичної вправи самим викладачем або кимось з студентів. Показ може передувати поясненню, супроводжуватися поясненням або виконуватися після пояснення. Демонстрація досягає мети в тому випадку, якщо рух, який показують, гарно видно всім учням, якщо воно виконано технічно правильно, якщо попередньо організовано і правильно спрямована увага учнів.

Методи практичних вправ. У теорії і практиці фізичної реабілітації та спортивної медицини термін «вправа» вбирає в себе два різних поняття: а) засіб фізичної реабілітації, тобто спеціально організована рухова дія; б) метод застосування засобів, суть якого полягає в навмисному, найчастіше багаторазовому повторенні визначених рухових дій з метою нормування фізичної активності в комплексному лікуванні захворювань, профілактиці їх загострень і ускладнень, відновленні належної якості життя хворої людини.

9. Методи контролю

Засвоєння програми фізичної реабілітації та спортивної медицини забезпечується цілісною системою контрольних заходів, що включає оперативний, поточний, підсумковий контроль.

Формами і методами поточного контролю є формування студентами комплексів фізичних вправ при різних патологічних процесах, опитування студентів, виконання практичних навичок, функціональних проб, тестів й інші.

Самостійна робота студентів, яка передбачена робочою навчальною програмою поряд з практичними заняттями контролюється під час поточного контролю. Форма підсумкового контролю – залік.

Критерії оцінювання. Залік отримують студенти після завершення викладання навчальної дисципліни, які повністю виконали вимоги передбачені навчальною програмою. Успішність студентів IV курсу оцінюється за традиційною 4-ри бальною шкалою. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали.

10. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу.

10.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (національною), при цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік. Семестровий залік з дисциплін проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

12. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти *Для дисциплін формою підсумкового контролю яких є залік:*

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього

арифметичного (CA), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком.

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Недостатньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

Ранжування з присвоєнням оцінок „А”, „В”, „С”, „D”, „Е” проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни. Студенти, які одержали оцінки FX, F («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Студенти з оцінкою FX після перекладання автоматично отримують бал „Е”.

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

13. Методичне забезпечення: плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, тести поточного студентів, кистьові динамометри, сантиметрові стрічки, спірометри, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, методичні вказівки і т.ін.

14. ЛІТЕРАТУРА

О с н о в н а

1. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина: Підручник / Клапчук В.В., Дзяк Г.В., Мурахов І.В. та ін.; за ред. В.В. Клапчука, Г.В. Дзяка. – К.: Здоров'я, 1995. – 312 с.
2. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина: Тестові завдання для контролю знань студентів медичного та стоматологічного факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівнів акредитації (Навчальний посібник) / Абрамов В.В., Клапчук В.В., Магльований А.В., Смирнова О.Л., та ін.; за ред. проф. В.В. Клапчука та проф. А.В. Магльованого. – Дніпропетровськ: Мед. академія, 2006. – 124 с.
3. Лікувальна фізкультура в стоматології: Навчальний посібник / Апанасенко Г.Л., Макареня В.В., Науменко Р.Г.; за ред. Г.Л.Апанасенка. – К.: Вища школа, 1993. – 111с.
4. Михалюк Є.Л., Малахова С.М., Черепок О.О., Смирнова О.Л. Фізична реабілітація та спортивна медицина в стоматології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Є.Л.Михалюк, С.М.Малахова, О.О.Черепок, О.Л.Смирнова. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2012. – 179 с.
5. Романишин М.Я. Фізична реабілітація в спорті: Навчальний посібник. – Рівне: «Волинські береги», 2007. – 368 с.
6. Спортивна медицина: Підручник для студентів та лікарів / За загальною редакцією проф. В.М. Сокрута – Донецьк: «Каштан», 2013. – 472 с.
7. Фізична реабілітація, спортивна медицина : Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич А.В. Магльований [та ін.] ; за ред. проф. В. В. Абрамова та доц. О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 456 с.
8. Фізична реабілітація в стоматології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. А. Шаповалова, В. М. Коршак, В. М. Халтагарова [та ін.]. – Київ : Медицина, 2008. – 96 с.
9. Основи фізичної реабілітації / Магльований А.В., В.М.Мухін, Г.М.Магльована // Навчальний посібник, Львів, 2006, 148 С.
10. Працездатність студентів: оцінка, корекція, управління. А.В. Магльований, Г.Б. Сафронова , Г.Д. Галайтатий, Л.А. Белова. - Львів, “Львівська політехніка”, 1997.- 126 с.

Д о д а т к о в а

1. Михалюк Є.Л. Граничні та патологічні стани при заняттях фізичною культурою і спортом / Є.Л. Михалюк. – Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. –Запоріжжя: ЗДМУ, 2010. -113 с.
3. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина (Вибрані лекції для студентів) / Абрамов В.В., Клапчук В.В., Смирнова О.Л. та ін.; за ред. проф. В.В. Клапчука. – Дніпропетровськ: Мед. академія, 2006. – 179 с.
4. Гузій О.В., Магльований А.В., Романчук О.П., Трач В.М. Вплив тренувального навантаження на організм спортсменів / О.В. Гузій, А.В. Магльований, О.П. Романчук , В.М. Трач // Науковий часопис [Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова]. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). - 2019. - Випуск 4 (112)19. - С. 17-23.
5. Мухін В.М. Фізична реабілітація / Мухін В.М. – К.: Олімпійська література, 2005. – 248 с.
6. Мухін В.М. Фізична реабілітація / Мухін В.М. – К.: Олімпійська література, 2010. – 486 с.

7. Основи реабілітації, фізіотерапії, лікувальної фізичної культури і масажу / За ред. В.В. Клапчука, О.С. Полянської. – Чернівці: Прут, 2006. – 208 с.
8. Санологія (медичні аспекти валеології) [Текст] : підруч. для лікарів-слухачів закл. (ф-тів) післядиплом. освіти вищ. навч. мед. закл. України III-IV рівнів акредитації / Апанасенко Г. Л., Попова Л. А., Магльований А. В. - К. ; Л. : Кварт, 2011. - 302 с. : табл., рис. - Бібліогр.: с. 298-302.
9. Mahlovanyy A. Physical rehabilitation and thermoregulatory processes in athletes with disabilities // T. Prystupa, R. Rudenko, A. Mahlovanyy, O. Shuyan / Journal of Physical Education and Sport ®. - 2015. - P. 730-735
10. Магльований А.В. Частота травми голови та обличчя залежно від виду спорту, механізм та профілактика / Є. Н. Приступа, А. В. Магльований, Д. С. Аветіков, В. В. Панькевич, С. В. Уштан // [Клінічна хірургія](#). - 2017. - № 10. - С. 70–73.
11. Bases of physical rehabilitation in medicine / Mahlovanyy A.V., Hrynovets V.S., Kuninets O.B., Chervinska L.O., Hrynovets I.S., Mahlovana G.M., Ripetska O.R., Buchkovska A.Yu., Hysyk M.V. - Lviv, 2019. - 70p.
12. Mahlovanyy A. Experience of using self-constructed device for active-passive mechanical therapy of jaws in the treatment of athletes with post-traumatic contracture of masticatory muscles / V. Pankevych, O. Kovtunyak, D. Avetnikov, A. Mahlovanyy, U. Matolych / Materials the 9th Congress of the Baltic Association for Maxillofacial and Plastic Surgery. – May 12–13, 2017, in Tartu, Estonia. – P. 25.

Інформаційні ресурси

- zakon.rada.gov.ua/go/1556-18
- <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248719473>
- <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248719427>
- dsmsu.gov.ua/index/ua/material/16894
- sportbuk.com/.../proekt-novoho-zakonu-ukraji...
- <http://uareferat.com>
- <http://www.lnu.edu.ua/faculty/sport/img>
- mdu.edu.ua/spaw2/uploads/files/19_4.pdf
- elibrary.kubg.edu.ua/.../Lyashenko_Tumanova
- www.sworld.com.ua/index.php/ru/pedagogy.../18194-213-923
- <http://lp.edu.ua/node/1347>
- zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0249-06
- ua.textreferat.com/referat-664.html
- www.ukrreferat.com/index.php?referat=61901
- elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/883
- [nbuv.gov.ua/.../VchdpuPN_2013_112\(1\)_24](http://nbuv.gov.ua/.../VchdpuPN_2013_112(1)_24)
- studme.com.ua/.../programmno-normativnye_o...